

ความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค
ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

Synchronicity of Macro Economic
Variables among ASEAN Member Countries

ชาณุณรงค์ ชัยพัฒน์*
Channarong Chaiphat*

*คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

*School of Economics, Bangkok University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา ระหว่างปี พ.ศ.2523 – 2553 รวมทั้งหมด 31 ปี ซึ่งได้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์คือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนมีความสอดคล้องกันในเรื่องอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ระดับการเปิดประเทศ และการเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ ส่วนตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันต่ำได้แก่อัตราเงินเฟ้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายประเทศพบว่าประเทศที่มีความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคได้แก่ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย ส่วนประเทศที่มีความสอดคล้องกันต่ำ ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนพบว่าความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นอาเซียนควรที่จะมีนโยบายร่วมกันในการดูแลภาวะเงินเฟ้อของแต่ละประเทศให้มีความสอดคล้องกันก่อนเข้าร่วมอาณัติเงินตราที่เหมาะสม และมีระบบกลไกการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกร่วมกันก่อน เพื่อที่จะสามารถพัฒนาการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นสหภาพอาเซียน (AU) ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ : อาณัติเงินตราที่เหมาะสม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อาเซียน

Abstract

This research aimed at analyzing synchronicity of macro economic variables among the ASEAN countries comprising Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore, and Thailand by using time-series secondary data from 1980-2010, totaling 31 years. The data were collected from International Monetary Fund (IMF) and World Bank and analyzed by Pearson Correlation Coefficient.

The result reveals that there was synchronicity among ASEAN members in terms of real GDP growth, real interest rate, degrees of openness, and the change of local currency per USD while the variable which has low synchronicity was inflation rate. When considering each country, it was found that Indonesia, Malaysia, Singapore and Thailand were countries with synchronicity of economic variables. However, Philippines had low synchronicity. When considering the whole picture of ASEAN, synchronicity of macro economic variables was found at a moderate level. Therefore, ASEAN should have a mutual policy of handling inflation in each country to maintain synchronicity before having a common currency area. In addition, there should be a shared mechanism in economic management for ASEAN in order to develop an economic union to be Asian Union in the near future.

KEYWORDS : Optimum Currency Area, ASEAN Economic Community, ASEAN

บทนำ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic Integration) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปตกลงนำระบบเศรษฐกิจของตนมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน และมีกระบวนการที่จะยกเลิกข้อจำกัด ระเบียบวิธีปฏิบัติทางการค้า หรือกระบวนการชำระเงินระหว่างประเทศของประเทศที่มีการรวมกลุ่มกัน โดยแบ่งลักษณะการรวมกลุ่มกันออกเป็นหลายระดับเช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community: EEC) หรือสหภาพยุโรป (European Union: EU) ทั้งนี้เป็นการเพิ่มมูลค่าทางการค้าระหว่างกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม และเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจ หรืออำนาจต่อรองทางด้านเศรษฐกิจในเวทีโลก จะเห็นว่าการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในขนาดอันใกล้ชิดของอาเซียน

สำหรับอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) นั้นในปี พ.ศ.2558 มีเป้าหมายจะรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) คือเป็นการรวมกลุ่มความร่วมมือ 3 ด้านได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยเฉพาะในด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คือการรวมตัวกันเป็นตลาดเดียว (Single Market) สามารถเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต สินค้า บริการ และแรงงานได้อย่างเสรี

ภายในประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN, 2008) ซึ่งจะมีผลทำให้มูลค่าการค้าระหว่างกันภายในประเทศสมาชิกอาเซียนสูงขึ้น และอาจจะพัฒนาต่อไปเป็นสหภาพอาเซียน (ASEAN Union: AU) โดยการใช้เงินตราสกุลเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าขายระหว่างกันภายในกลุ่มอาเซียนซึ่งจะมีผลทำให้มูลค่าการค้าระหว่างกันภายในกลุ่มยิ่งสูงขึ้นอีก ในขณะที่การรวมกลุ่มโดยใช้เงินตราสกุลเดียวกัน และกำหนดนโยบายการเงินและนโยบายการคลังชุดเดียวกันนั้น ตามทฤษฎีอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (Optimum Currency Area: OCA) (Mundell, 1961) กล่าวว่าไว้ว่าประเทศที่จะใช้เงินตราร่วมกัน มีเงื่อนไขจำเป็นที่จะต้องมีการมีก่อนเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสมคือความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่าตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความสอดคล้องกันอย่างไร และมีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนในการใช้เงินตราสกุลเดียวกัน หรือการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นสหภาพอาเซียน (AU) ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราสกุลเดียวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคต

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (Optimum Currency Area: OCA) ที่เสนอโดย R. A. Mundell (1961) R. I. McKinnon (1963) และ P. Kenen (1969) คืออาณาเขตที่

เหมาะสมต่อการใช้เงินตราสกุลเดียวกันหรือตีงค่าเงินไว้ด้วยกัน โดยกำหนดเกี่ยวกับเงื่อนไขที่จำเป็นต้องมีก่อนเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (Precondition Approach) คือจะต้องมีความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคของประเทศที่จะเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (OCA) ดังนี้

1. ระดับการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต (Degree of Factor Mobility)

ประเทศที่อยู่ในอาณาเขตเงินตราเดียวกันได้จะต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตในระดับสูง หรือการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตเป็นไปอย่างเสรีในกลุ่มประเทศที่จะใช้เงินตราร่วมกัน (Mundell, 1961) เพื่อช่วยแก้ปัญหาอุปสงค์ในสินค้าที่ไม่เท่ากันของแต่ละประเทศ กล่าวคือเมื่อประเทศใดประเทศหนึ่งเกิดปัญหาการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ในสินค้าที่ประเทศเคยผลิตไปสู่สินค้าที่ประเทศสมาชิกอีกประเทศผลิต ภายใต้กฎของ OCA ประเทศที่เกิดปัญหาจะสามารถต่อสู้กับระบบเศรษฐกิจที่มีการจ้างงานลดลงได้เมื่อการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตมีระดับสูงหรือเป็นไปอย่างเสรี โดยไม่ต้องอาศัยการปรับตัวของอัตราแลกเปลี่ยน

2. ระดับการเปิดประเทศ (Degree of Openness)

ระดับการเปิดประเทศโดยพิจารณาจากอัตราส่วนของสินค้าที่ค้าขายกันระหว่างประเทศ (Tradable Goods) ต่อสินค้าที่ไม่สามารถค้าขายระหว่างประเทศ (Non-tradable Goods) โดยประเทศใดประเทศหนึ่งเมื่อมีสัดส่วนของสินค้าที่ค้าขายระหว่างประเทศได้อยู่ในระดับสูงแสดงว่าประเทศนั้นมีระดับการเปิดประเทศสูง (McKinnon, 1963) การใช้ระบบอัตรา

แลกเปลี่ยนแบบยืดหยุ่นเพื่อปรับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจะทำให้ระดับราคาสินค้าภายในประเทศเกิดความผันผวนอย่างมาก ประเทศเหล่านี้จึงควรใช้สกุลเงินตราร่วมกันจะได้รับประโยชน์อย่างมาก และทำให้ระดับราคาภายในประเทศมีเสถียรภาพด้วย

นอกจากนี้ McKinnon ยังกล่าวถึงขนาดของประเทศว่าประเทศที่มีขนาดของเศรษฐกิจภายในประเทศใหญ่ หมายถึงสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศเทียบกับขนาดของประเทศอยู่ในระดับต่ำ นั่นคือความสำคัญและอิทธิพลของภาคการค้าระหว่างประเทศมีไม่มาก ดังนั้นความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไม่มาก จึงกล่าวได้ว่าประเทศที่เศรษฐกิจภายในมีขนาดเล็กและมีระดับการเปิดประเทศสูงมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราเดียวกัน

3. ระดับความหลากหลายของสินค้า (Degree of Product Diversification)

ประเทศที่มีความหลากหลายของของสินค้าในระดับสูงมีความเหมาะสมที่จะเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราเดียวกันมากกว่าประเทศที่มีความหลากหลายของสินค้าในระดับต่ำ (Kenen, 1969) เนื่องจากเมื่อประเทศประสบปัญหาการลดลงของอุปสงค์สำหรับสินค้าส่งออก หากประเทศมีความหลากหลายของสินค้าสูงจะทำให้การว่างงานไม่เพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีการผลิตสินค้าที่มีความหลากหลายน้อยกว่า เพราะสามารถส่งออกสินค้าชนิดอื่นทดแทนได้ โดยไม่ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อปรับดุลยภาพของดุลบัญชีเดินสะพัด

4. ความคล้ายคลึงกันของอัตราเงินเฟ้อ (Similarity in Rate of Inflation)

จากทฤษฎีค่าเสมอภาคของอำนาจซื้อ (Purchasing Power Parity Theory) โดยนักเศรษฐศาสตร์ชาวสวีเดนชื่อ Gustav Cassel กล่าวว่า “ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนจะเท่ากับอัตราส่วนของระดับราคาสินค้าของ 2 ประเทศ” อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจึงสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจซื้อโดยเปรียบเทียบของเงินสองสกุลนั้น เมื่อดุลบัญชีเดินสะพัดไม่สมดุล การเปลี่ยนแปลงในระดับราคาสินค้าและอัตราแลกเปลี่ยนจะเป็นกลไกในการปรับตัวเพื่อเข้าสู่ภาวะสมดุล ดังนั้นประเทศที่จะเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราเดียวกันควรมีอัตราเงินเฟ้อใกล้เคียงกัน (Magnifico, 1973) เพราะถ้าประเทศที่เข้าร่วมสกุลเงินตราเดียวกันมีอัตราเงินเฟ้อที่แตกต่างกันมาก ประเทศที่มีอัตราเงินเฟ้อสูงจะมีความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลง จึงใช้นโยบายในการปรับอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อปรับสมดุลของบัญชีเดินสะพัด ในขณะที่ประเทศเข้าร่วมอาณาเขตสกุลเงินตราเดียวกันจะต้องกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ร่วมกันทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อแก้ปัญหาระบบเศรษฐกิจของประเทศตนเพียงประเทศเดียวได้

ดังนั้นการศึกษานี้จะใช้ทฤษฎีอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (OCA) เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (real GDP growth) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) อัตราเงินเฟ้อ (inflation rate) ระดับการเปิดประเทศ (degrees of openness) และ

การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ (InFX) (Obiyathulla, 2008) (Magda, 2010) (สถิติ, 2545) และ (ธงชัย, 2549) ส่วนระดับการเคลื่อนย้ายปัจจัย การผลิต (degree of factor mobility) และระดับความหลากหลายของสินค้า (degree of product diversification) จะไม่ศึกษาในครั้งนี้เพราะประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีการรวมตัวกันเป็น “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community: AC) โดยเฉพาะในปี พ.ศ.2558 จะรวมกันเป็น “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (ASEAN Economic Community: AEC) เช่นกัน คือการรวมกันทางเศรษฐกิจเป็นตลาดเดียวสามารถเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต สินค้า บริการ และแรงงานได้อย่างเสรี (ASEAN, 2008) ซึ่งจะส่งผลทำให้ระดับการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิต ความหลากหลายของสินค้า และระดับการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ (ชาญณรงค์, 2554) ของประเทศสมาชิกอาเซียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก สอดคล้องกับทฤษฎีอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (OCA)

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน จะศึกษาประเทศสมาชิกก่อตั้งอาเซียนจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia: ID) ประเทศมาเลเซีย (Malaysia: MY) ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines: PH) ประเทศสิงคโปร์ (Singapore: SG) และประเทศไทย (Thailand: TH) (<http://www.aseansec.org>) ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่อีก 5 ประเทศจะไม่ศึกษา โดยแบ่งวิธีการวิจัยออกเป็นดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลา (Secondary Time Series Data) รายปี ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือปี พ.ศ.2523 – 2553 รวมทั้งหมด 31 ปี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติจากเว็บไซต์ของอาเซียน ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย สหประชาชาติ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และธนาคารโลก โดยตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

$RGDP_t$ หมายถึง อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (real GDP growth) หน่วย: ร้อยละ

r_t หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) หน่วย: ร้อยละ

i_t หมายถึง อัตราเงินเฟ้อ (inflation rate) หน่วย: ร้อยละ

α_t หมายถึง ระดับการเปิดประเทศ (degrees of openness) หน่วย: ดัชนี

$\ln FX_t$ หมายถึง Natural Logarithm ของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ (Foreign Exchange Rate)

i หมายถึง ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) พบว่างานวิจัยที่ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์ เช่น (Obiyathulla, 2008) ส่วนงานวิจัยในประเทศไทยมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องตัวแปรทางเศรษฐกิจของอาเซียนโดยใช้ค่าสถิติ t

เช่น (สถิติ, 2549) และ (งชัย, 2549) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน 5 ประเทศ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์คือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันจะได้

$$r = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n\sum X^2 - (\sum X)^2][n\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r	คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
	$\sum X$	คือผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากประเทศที่ 1 (X)
	$\sum Y$	คือผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากประเทศที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	คือผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลจากประเทศที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	คือผลรวมกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากประเทศที่ 1
	$\sum Y^2$	คือ ผลรวมกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากประเทศที่ 2
	n	คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม 31 ปี

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น โดยพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคจำนวน 5 ตัวแปรได้แก่

อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP Growth: RGDP)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) กับประเทศมาเลเซีย (MY) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.751 0.548 และ 0.758 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาเลเซีย (MY) กับประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มี

ค่าเท่ากับ 0.373 0.819 และ 0.780 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 0.01 และ 0.01 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศฟิลิปปินส์ (PH) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) มีค่าเท่ากับ 0.444 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนประเทศไทย (TH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศสิงคโปร์ (SG) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.656 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือแสดงได้ดังภาพที่ 1

อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate: r)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) กับประเทศมาเลเซีย (MY) ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.433 0.386 และ 0.594 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ ส่วนประเทศสิงคโปร์ (SG) ไม่มีนัยสำคัญทาง

สถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มาเลเซีย (MY) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.513 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ (PH) และประเทศสิงคโปร์ (SG) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศฟิลิปปินส์ (PH) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศสิงคโปร์ (SG) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.537 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หรือแสดงได้ดังภาพที่ 2

อัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate: i)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 3 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) กับประเทศมาเลเซีย (MY) มีค่าเท่ากับ 0.359 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาเลเซีย (MY) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.762 และ 0.747 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศฟิลิปปินส์ (PH) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศสิงคโปร์ (SG) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.757 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หรือแสดงได้ดังภาพที่ 3

ระดับการเปิดประเทศ (Degrees of Openness: o)

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับการเปิดประเทศระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) มีค่าเท่ากับ 0.397 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนประเทศมาเลเซีย (MY) ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) และประเทศไทย (TH) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาเลเซีย (MY) กับประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.964 0.946 และ 0.976 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศฟิลิปปินส์ (PH) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.894 และ 0.921 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศสิงคโปร์ (SG) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.964 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หรือแสดงได้ดังภาพที่ 4

การเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ In(Foreign Exchange Rate: InFX)

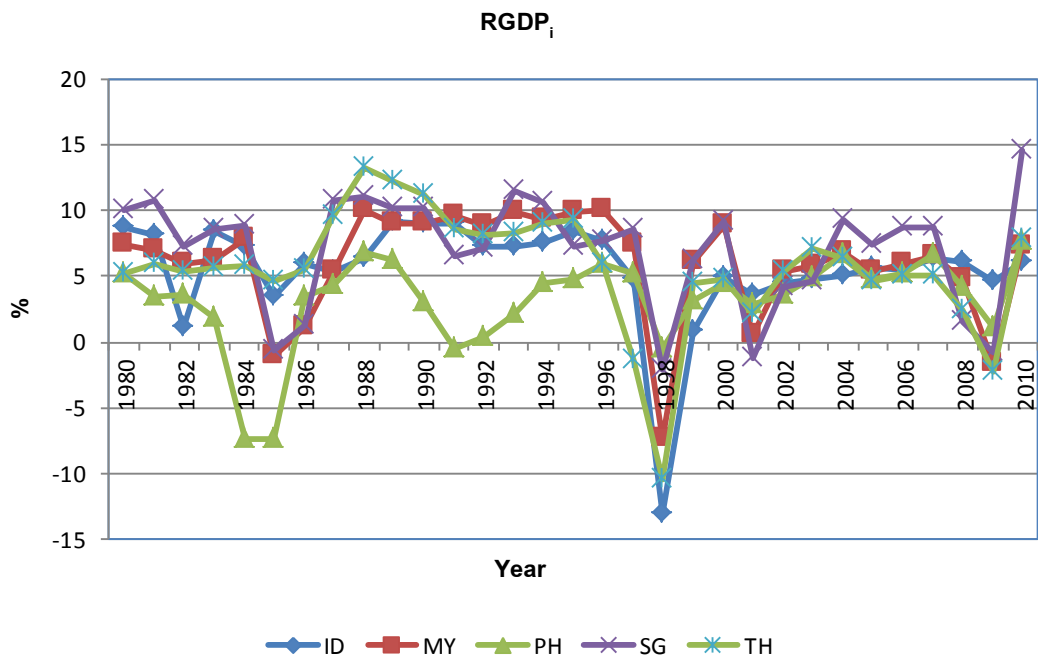
จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) กับประเทศมาเลเซีย (MY) ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.954 0.942 -0.560 และ 0.921 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาเลเซีย (MY) กับ ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ 0.939 -0.465 และ 0.977 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) กับประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ -0.626 และ 0.921 ตามลำดับ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเทศสิงคโปร์ (SG) กับประเทศไทย (TH) มีค่าเท่ากับ -0.396 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือแสดงได้ดังภาพที่ 5

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP Growth: RGDP)

	ID	MY	PH	SG	TH
ID	1	0.751**	0.201	0.548**	0.758**
MY		1	0.373*	0.819**	0.780**
PH			1	0.444*	0.253
SG				1	0.656**
TH					1

หมายเหตุ: *significance at 0.05% level, **significance at 0.01% level

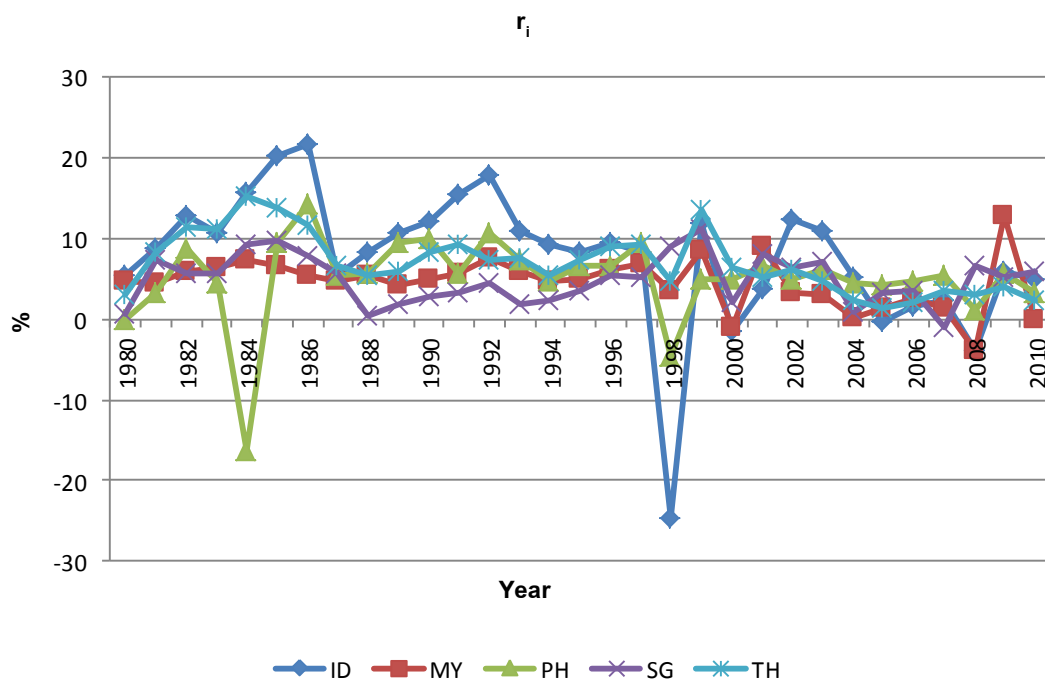

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (Real GDP Growth: RGDP)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate: r_i)

	ID	MY	PH	SG	TH
ID	1	0.433*	0.386*	0.076	0.594**
MY		1	0.127	0.291	0.513**
PH			1	-0.209	-0.013
SG				1	0.537**
TH					1

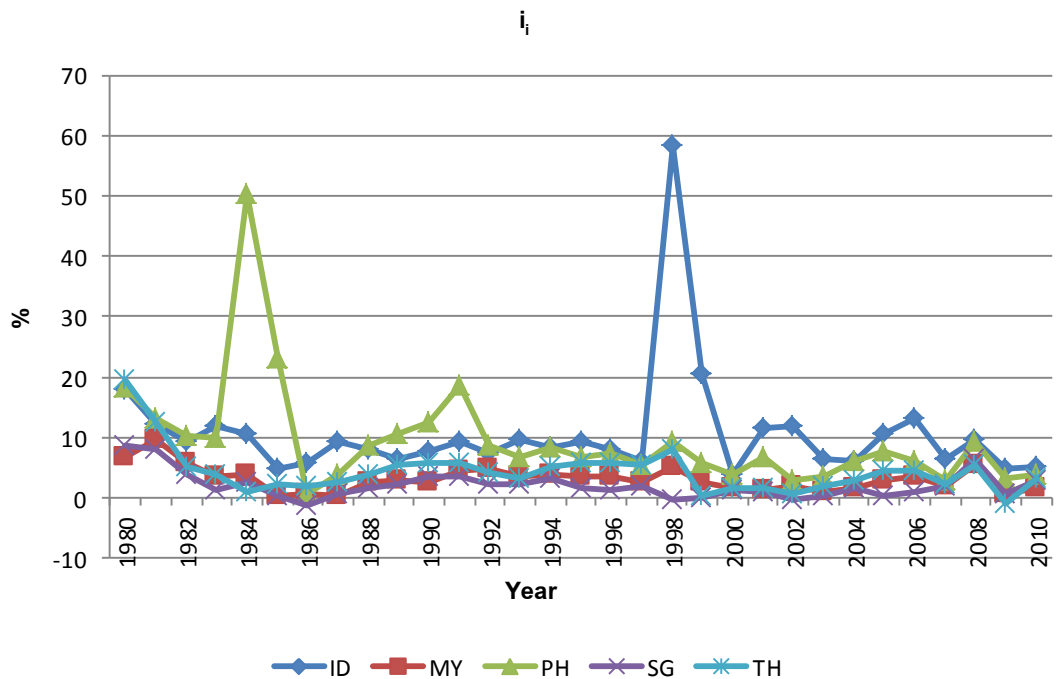
หมายเหตุ: *significance at 0.05% level, **significance at 0.01% level

 ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate: r_i)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate: i_t)

	ID	MY	PH	SG	TH
ID	1	0.359*	0.059	-0.074	0.307
MY		1	0.297	0.762**	0.747**
PH			1	0.307	0.161
SG				1	0.757**
TH					1

หมายเหตุ: *significance at 0.05% level, **significance at 0.01% level

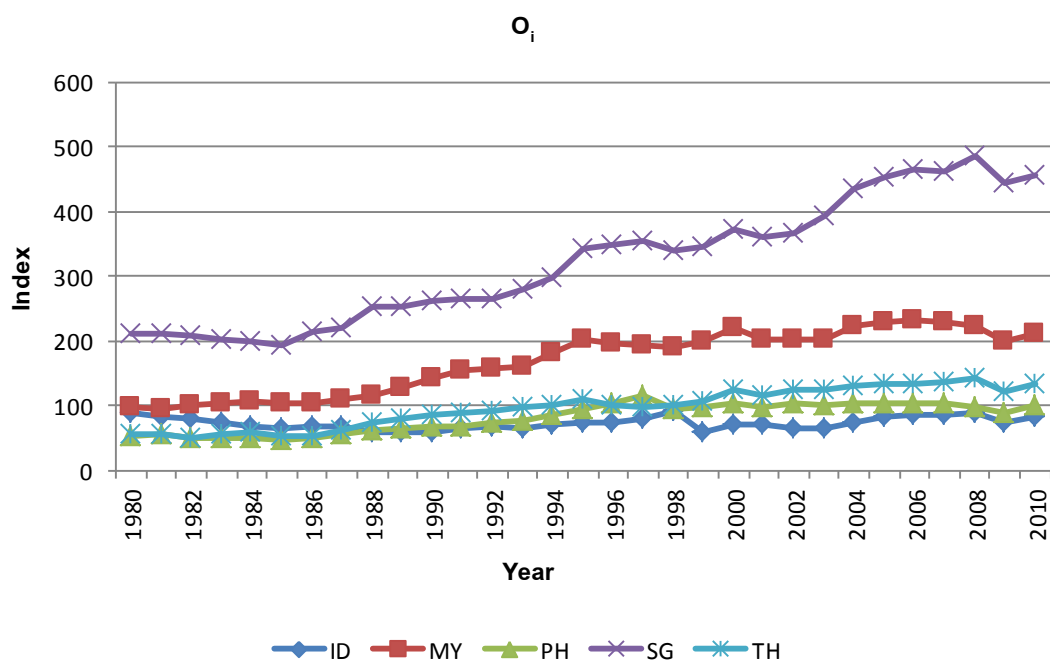

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ของอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Rate: i_t)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดประเทศ (Degrees of Openness: o_i)

	ID	MY	PH	SG	TH
ID	1	0.279	0.277	0.397*	0.256
MY		1	0.964**	0.946**	0.976**
PH			1	0.894**	0.921**
SG				1	0.964**
TH					1

หมายเหตุ: *significance at 0.05% level, **significance at 0.01% level

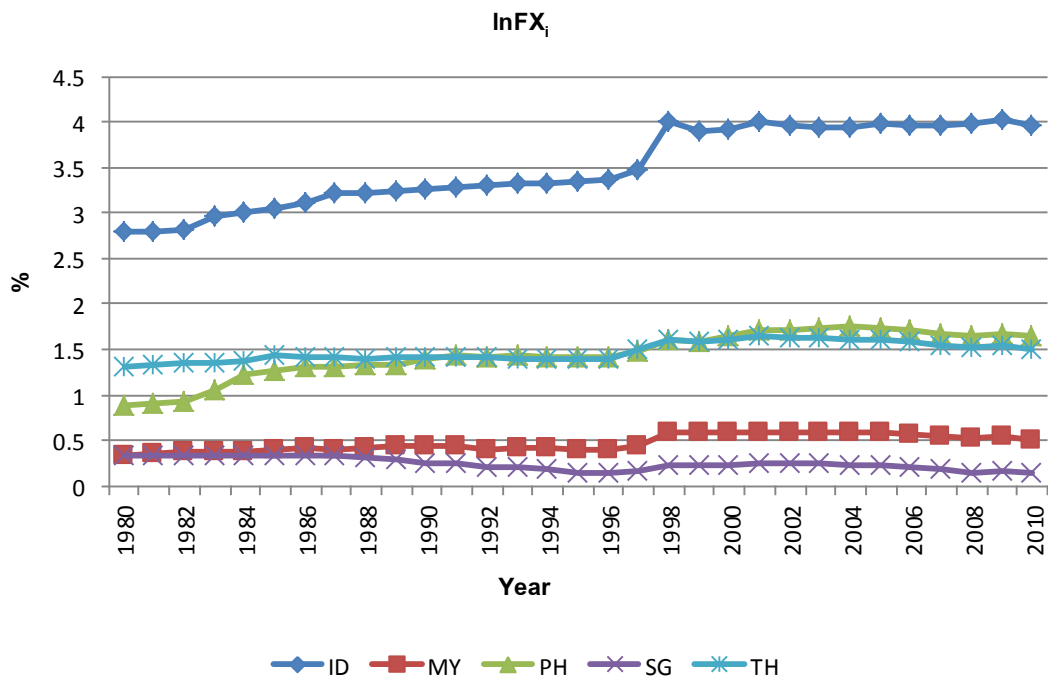

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดประเทศ (Degrees of Openness: o_i)

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ
In(Foreign Exchange Rate: InFX_i)

	ID	MY	PH	SG	TH
ID	1	0.954**	0.942**	-0.560**	0.921**
MY		1	0.939**	-0.465**	0.977**
PH			1	-0.626**	0.921**
SG				1	-0.396*
TH					1

หมายเหตุ: *significance at 0.05% level, **significance at 0.01% level

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ
In(Foreign Exchange Rate: InFX_i)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการสังเคราะห์ในตารางที่ 6 สรุปจำนวนคู่ความสัมพันธ์ของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคที่มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันระหว่างประเทศอินโดนีเซีย (ID) ประเทศมาเลเซีย (MY) ประเทศฟิลิปปินส์ (PH) ประเทศสิงคโปร์ (SG) และประเทศไทย (TH) โดยแบ่งเป็นประเทศละ 4 คู่ความสัมพันธ์ รวมทั้งหมด 5 ประเทศ รวมเป็น 20 คู่ความสัมพันธ์ พบว่า 1) อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (real GDP growth) ของประเทศอินโดนีเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 4 คู่ ประเทศฟิลิปปินส์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 2 คู่ ประเทศสิงคโปร์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 4 คู่ และประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ พบว่ามีคู่ความสัมพันธ์ทั้งหมดจำนวน 16 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันสูงที่สุด 2) ระดับการเปิดประเทศ (degrees of openness) ของประเทศอินโดนีเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 1 คู่ ประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศฟิลิปปินส์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศสิงคโปร์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 4 คู่ และประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ พบว่ามีคู่ความสัมพันธ์ทั้งหมดจำนวน 14 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันสูงเป็นลำดับสอง 3) การเปลี่ยนแปลงค่าเงิน

สกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วยดอลลาร์สหรัฐ (lnFX) ของประเทศอินโดนีเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศฟิลิปปินส์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศสิงคโปร์ไม่มีความสอดคล้องกับประเทศอื่น และประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ พบว่ามีคู่ความสัมพันธ์ทั้งหมดจำนวน 12 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 60 4) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (real interest rate) ของประเทศอินโดนีเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 2 คู่ ประเทศฟิลิปปินส์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 1 คู่ ประเทศสิงคโปร์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 1 คู่ และประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ พบว่ามีคู่ความสัมพันธ์จำนวน 10 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 50 และ 5) อัตราเงินเฟ้อ (inflation rate) ของประเทศอินโดนีเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 1 คู่ ประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 3 คู่ ประเทศฟิลิปปินส์ไม่มีความสอดคล้องกับประเทศอื่น ประเทศสิงคโปร์มีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 2 คู่ และประเทศไทยมีความสอดคล้องกับประเทศอื่นจำนวน 2 คู่ ดังนั้นเมื่อพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนทั้ง 5 ประเทศ พบว่ามีคู่ความสัมพันธ์จำนวน 8 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเทศพบว่า ประเทศมาเลเซีย (MY) มีคู่ความสัมพันธ์ของ

ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคสูงสุดจำนวน 15 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 75 อันดับรองลงมาได้แก่ ประเทศไทย (TH) ประเทศอินโดนีเซีย (ID) และ ประเทศสิงคโปร์ (SG) มีความสอดคล้องของ ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคจำนวน 14 11 และ 11 คู่ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 70 55 และ 55 ตามลำดับ ส่วนประเทศฟิลิปปินส์ (PH) มีความ สอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคต่ำที่สุด จำนวน 9 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 45 เมื่อสรุป รวมทั้งหมดพบว่าประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย (Indonesia:ID) มาเลเซีย (Malaysia: MY) ฟิลิปปินส์ (Philippines :PH) สิงคโปร์ (Singapore: SG) และประเทศไทย (Thailand:TH) มีความสอดคล้องของตัวแปร เศรษฐกิจมหภาคจำนวน 60 คู่ จากทั้งหมด 100 คู่ หรือคิดเป็นร้อยละ 60

เมื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการเข้า ร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (OCA) ของ ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยกำหนดเงื่อนไข ที่จำเป็นต้องมีก่อนเข้าร่วมการใช้เงินตราสกุล เดียวกันหรือตั้งค่าเงินไว้ด้วยกัน คือจะต้องมี ความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค ของประเทศที่จะเข้าร่วม พบว่าตัวแปรเศรษฐกิจ มหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่ศึกษามี ความสอดคล้องกันจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ อัตรา ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง อัตรา ดอกเบี้ยที่แท้จริง ระดับการเปิดประเทศ และ การเปลี่ยนแปลงค่าเงินสกุลท้องถิ่นต่อ 1 หน่วย ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนตัวแปรเศรษฐกิจมหภาค ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความสอดคล้อง กันต่ำได้แก่อัตราเงินเฟ้อ เมื่อพิจารณาเป็นราย ประเทศพบว่ามีความสอดคล้องกันของตัวแปร

ตารางที่ 6 จำนวนคู่ความสอดคล้องของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

	ID	MY	PH	SG	TH	รวม	ร้อยละ
Real GDP Growth	3	4	2	4	3	16	80
Real Interest Rate	3	2	1	1	3	10	50
Inflation Rate	1	3	-	2	2	8	40
Degrees of Openness	1	3	3	4	3	14	70
InFX	3	3	3	0	3	12	60
รวม	11	15	9	11	14	60	60
ร้อยละ	55	75	45	55	70		

ที่มา: จากการสังเคราะห์

เศรษฐกิจมหภาคจำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย ส่วนประเทศที่มีความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคต่ำได้แก่ประเทศฟิลิปปินส์ หรือถ้าพิจารณาในภาพรวมของอาเซียนพบว่ามีความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคในระดับปานกลาง ดังนั้นอาเซียนควรที่จะมีนโยบายร่วมกันในการดูแลภาวะเงินเฟ้อของแต่ละประเทศให้มีความสอดคล้องกันก่อนเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม และมีระบบกลไกการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกร่วมกัน เพื่อที่จะสามารถพัฒนาการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นสหภาพอาเซียน (AU) หรือการใช้สกุลเงินตราร่วมกันในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

การเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราที่เหมาะสม (OCA) มีเงื่อนไขที่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องกันของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคจากการศึกษาตัวแปรเศรษฐกิจจำนวน 5 ตัวพบว่าส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกันยกเว้นอัตราเงินเฟ้อที่มีความสอดคล้องกันต่ำซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญ เพราะการเข้าร่วมอาณาเขตเงินตราสกุลเดียวกันจะทำให้แต่ละประเทศสูญเสียเครื่องมือในการดำเนินนโยบายด้านอัตราแลกเปลี่ยนประเทศที่มีภาวะเงินเฟ้อสูงจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศนั้นลดลง ทำให้บัญชีเดินสะพัดขาดดุล และอาจนำไปสู่ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจได้ ดังนั้นประเทศสมาชิกอาเซียนควรจะมีนโยบายร่วมกันในการดูแลภาวะเงินเฟ้อของแต่ละประเทศให้มีความสอดคล้องกันก่อนการเข้าร่วมใช้เงินตราสกุลเดียวกัน

การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ตัวแปรหลักทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค ในขณะที่ยังมีตัวแปรเศรษฐกิจอื่นๆ ที่น่าสนใจนำมาศึกษาความสอดคล้องกันคือตัวแปรด้านการเงิน เช่น ปริมาณเงินแบบแคบ (M1) ปริมาณเงินแบบกว้าง (M2) ตัวแปรด้านการคลัง เช่น งบประมาณ หนี้สาธารณะ และตัวแปรภาคต่างประเทศ เช่น บัญชีเดินสะพัด ดุลการชำระเงิน

เอกสารอ้างอิง

- ชาณุณรงค์ ชัยพัฒน์. (2554). “ระดับการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศจากแบบจำลองการกำหนดอัตราดอกเบี้ย.” วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ,32, 3. หน้า 382-392.
- ธงชัย วงศ์เสรีนุกูล. (2549). ความพร้อมในการรวมกลุ่มทางการเงินในภูมิภาคอาเซียน และเอเชียตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธ์. (2549). “ความสอดคล้องของปัจจัยทางเศรษฐกิจในการเข้าสู่สกุลเงินร่วมกันของอาเซียน.” วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช, 1, ฉบับปฐมฤกษ์. หน้า 147-166.
- ASEAN. (2008). **ASEAN ECONOMIC COMMUNITY BLUEPRINT**. Retrieved February 28, 2012, from <http://www.asean.org/>
- Kenen, Peter. (1969). “**The theory of optimum currency areas**.” Monetary Problems in the International Economy, University of Chicago Press, pp.41-60.
- Magda Kandil and Mohamed Trabelsi. (2010). “**IS THE ANNOUNCED MONETARY UNION IN GCC COUNTRIES FEASIBLE?**.” The Economic Research Forum.
- McKinnon, R. I. (1963). “**Optimum Currency Areas**”. American Economic Review, 53, pp.717-725.
- Mundell, R. A. (1961). “**A Theory of Optimum Currency Areas**”. American Economic Review, 51, pp.657-665.
- Obiyathulla Ismath Bacha. (2008). “**A common currency area for ASEAN? Issues and feasibility**.” Applied Economics, 40, pp.515-529.

